

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Renovatie RWZI Treurenburg te 's-Hertogenbosch

Tussentijds toetsingsadvies over het milieueffectrapport

22 mei 2014 / rapportnummer 2511-44

1. Oordeel over het tussentijds–MER

Waterschap Aa en Maas wil de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) aan de Treurenburg 4 in 's-Hertogenbosch reviseren. Naast het verbeteren van het zuiveringsrendement streeft het Waterschap naar een tenminste energieneutrale bedrijfsvoering door de capaciteit van de slibvergisting uit te breiden en onderzoekt men de mogelijkheid van een goede ruimtelijke inpassing. Voor de nieuwe installatie wordt een omgevingsvergunning aangevraagd waarvoor de provincie Noord-Brabant (coördinerend) bevoegd gezag is en een Watervergunning waarvoor het Waterschap zelf bevoegd gezag is. Voor de besluitvorming hierover wordt een milieueffectrapport (MER) opgesteld.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ is gevraagd om een tussentijdsadvies te geven over het MER van 12 februari 2014 (tussentijds–MER). In dit advies geeft de Commissie aan welke onderdelen volgens haar al voldoende zijn uitgewerkt en op welke onderdelen het volgens de Commissie nog noodzakelijk is om nadere informatie te geven.

Het tussentijds–MER geeft op hoofdlijnen de belangrijkste milieu-informatie. In de achtergrondrapportages zijn duidelijk de verschillende milieuaspecten uitgewerkt. Op hoofdlijnen is helder dat het voornemen binnen de te stellen milieunormen blijft. Uit het tussentijds–MER wordt echter niet overal duidelijk welke reductie van milieugevolgen mogelijk is met mitigerende maatregelen en technieken. De Commissie beschouwt de volgende punten als noodzakelijke informatie die nog nader uitgewerkt moeten worden. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming in ieder geval onderstaande informatie moet worden toegevoegd aan het tussentijds–MER:

- een beter inzicht in de milieugevolgen van de energieopwekking door slibverwerking;
- een duidelijk overzicht welke (reductie van) milieugevolgen (ook onder de normstelling) mogelijk zijn en welke worden verwacht voor de aspecten geur, geluid en waterkwaliteit;
- een nadere toelichting op de inpassing van de installatie in de omgeving;
- een kwantificering van de milieugevolgen van de aanlegfase.

Het tussentijds–MER vormt een belangrijke informatiebron voor de selectie van een aannemer die het project gaat realiseren. Het is de bedoeling dat het tussentijds–MER met een oplegnotitie voor de energieopwekking wordt geactualiseerd en afgerond. Een tweede oplegnotitie, die later verschijnt, gaat over de RWZI. De Commissie adviseert om beide notities te verwerken in het uiteindelijke MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie in het definitieve MER moet worden opgenomen. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in het tussentijds–MER voldoende aan de orde komen.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

2. Toelichting op het oordeel en aanbevelingen voor het definitieve MER

2.1 Energieopwekking

Aan het tussentijds-MER ligt een slibstrategiestudie ten grondslag. Neem in het hoofdrapport op welke netto energie- en milieuwinst er wordt geboekt door de slibgisting op RWZI Treurenburg te centraliseren ten opzichte van de bestaande situatie. Geef ook aan welke effecten er kunnen zijn bij de eindverwerker SNB Moerdijk, bijvoorbeeld teruggang van de verbrandingswaarde.

In het conventionele alternatief is sprake van een vergisting van een grotere hoeveelheid slib dan in het nulalternatief met omzetting naar elektriciteit via WKK samen met opwerking tot transportbrandstof. In het referentie alternatief is eveneens sprake van vergisting van een grotere hoeveelheid slib maar al het biogas wordt opgewerkt tot transportbrandstof met levering aan derden. Benodigde warmte en elektriciteit voor eigen gebruik wordt aangekocht.

Voor de veranderingen in de slibverwerkingslijn zijn bepalend voor de milieu- en veiligheidsrisico's. Hierbij is het van belang om een vergelijking te geven ten opzichte van de nul-situatie, waarbij extern slib direct naar de slibverbranding Moerdijk gaat. Breng daarbij ook op hoofdlijnen de (negatieve) effecten (zoals verminderde energieopbrengst, transportkilometers) van de toename van slibgisting op de RWZI in beeld.

Het tussentijds-MER maakt niet duidelijk in welke mate de verhoging van de slibverwerking de belasting van stikstof en fosfaat op de waterlijn verhoogt, en of dit effect heeft op de effluentkwaliteit of gebruik van hulpstoffen (C-bron, metaalzouten).

Geef in het MER duidelijker aan in welke mate de struvietverwijdering de stikstof- en fosfaatvrachten van de sliblijn naar de waterlijn verhogen of verlagen en opzichte van de huidige situatie. In geval van verhoging: geef aan of deze verhoging dan al of niet invloed heeft op de effluentkwaliteit.

Voor wat betreft het geluid in de omgeving als gevolg van de energieopwekking is een aantal zaken onduidelijk:

- Het aantal (vuilnis)wagens dat brandstof komt tanken is voor het referentiealternatief niet hoger dan voor het conventioneel alternatief terwijl er meer transportbrandstof wordt geproduceerd in het referentiealternatief. In het akoestisch rapport wordt gesproken over 41 vrachtwagens per dag die komen tanken (beide alternatieven). In het tussentijds-MER wordt echter een aantal van 52 genoemd. In de voetnoot op pagina 129 wordt opgemerkt dat de route kort is en de snelheid laag waardoor een nieuwe berekening niet nodig is. In de tekst op pagina 129 in het tussentijds-MER wordt echter gesproken over een toename van 10 dB(A) ten opzichte van het nulalternatief vanwege vrachtwagens die komen tanken. Dit lijkt in tegenspraak.

- Bij de beide alternatieven (referentie en conventioneel) lijken de gasmotoren van de WKK nog aanwezig te zijn. Uit de bijlagen van het akoestisch rapport zijn de geluidbronnen voor het machinegebouw hetzelfde terwijl er in het referentiealternatief geen gasmotoren meer aanwezig zijn.

De Commissie adviseert om de geluidhinder van de energieopwekking navolgbaar en consistent te maken.

2.2 Mitigerende maatregelen en beste beschikbare technieken

Geluid

In het tussentijds-MER en het akoestisch rapport is niet terug te vinden welke akoestische maatregelen worden overwogen voor de alternatieven. Aangegeven wordt dat installaties “niet onnodig veel geluid produceren” en dat er een groot verschil is tussen de geluidbelasting ten gevolge van de alternatieven met het referentieniveau van het omgevingsgeluid. Het is de Commissie daardoor niet duidelijk welke geluidreducerende voorzieningen mogelijk worden toegepast en of daarmee wordt voldaan aan de beste beschikbare technieken (BBT conclusies).

De Commissie adviseert aan te geven welke geluidreducerende voorzieningen worden toegepast en of daarmee wordt voldaan aan de beste beschikbare technieken.

Geur

Een vergelijkbare lijn wordt gevolgd voor het aspect geur. Aangetoond wordt dat de alternatieven inpasbaar zijn binnen de richtwaarden die volgen uit het beleid van de provincie Noord-Brabant. Het is echter niet duidelijk welke reductie mogelijk is om bijvoorbeeld na uitbreiding de geurimmissie niet te laten toenemen ten opzichte van de huidige situatie.

Voor het in beeld brengen en beoordelen van de geurbelasting ten gevolge van de beschouwde alternatieven wordt gebruik gemaakt van een op basis van de hedonische waarde gewogen geurbelasting.² Voor belangrijke geurbronnen (onder meer de korrelreactoren en aerobe ruimtes) is de gehanteerde correctie aanzienlijk en gebaseerd op metingen in de bestaande situatie. Uit de meetresultaten van de hedonische waarde voor de bestaande situatie (pagina 138 bijlage geurrapport) volgt dat het aantal bruikbare metingen beperkt is, wat de betrouwbaarheid van de methode niet ten goede komt. Het beschouwen van het klachtenpatroon in de huidige situatie zou een goede onderbouwing zijn voor de betrouwbaarheid van de gehanteerde methode.

² De hedonische waarde is een maat voor de (on)aangenaamheid van een geur op een schaal van H= -4 (uiterst onaangenaam) tot H= 4 (uiterst aangenaam) conform de NTA 9065 (Luchtkwaliteit - Geurmetingen - Meten en rekenen geur).

De Commissie adviseert:

- aan te geven welke geurreducerende voorzieningen worden toegepast en of daarmee wordt voldaan aan de beste beschikbare technieken;
- een onderbouwing te geven van de betrouwbaarheid van de gehanteerde methode voor de beoordeling van het aspect geur. Ga daarbij onder meer in op eventuele geurklachten in de huidige situatie ten opzichte van de geurbelasting ten gevolge van het voornemen.

Waterkwaliteit

Met het voornemen wordt de hydraulische capaciteit van 15.045 m³/uur naar 13.800 m³/uur teruggebracht. Dit kan gevolgen hebben voor de noodoverstort. In paragraaf 6.3.4 wordt aangegeven dat geen rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van een noodoverlaat en dat afvoerpieken niet meer voorkomen. In tabel 3.3 van het tussentijds-MER is de inzet van de noodoverstort richting de Dieze in de jaren 2009-2011 weergegeven. De regenintensiteiten van de gepresenteerde jaren kunnen afwijken van de toekomstige regenintensiteiten. Het tussentijds-MER maakt niet duidelijk welke verandering in frequentie en omvang van de noodoverstort te verwachten is en of extra emissies richting de Dieze te verwachten zijn. Daarbij is het ook de vraag of de verdunning van het afvalwater met regenwater wel optreedt, omdat het eerste water uit het riool nog geconcentreerd kan zijn (first flush). Bovendien mist in het tussentijds-MER een doorkijk naar de toekomst, met een trend naar hogere neerslagintensiteiten.

De Commissie adviseert de kwaliteit en kwantiteit van de (extra) emissies richting de Dieze inzichtelijk te maken.

2.3 Inpassing in de omgeving

De beschrijving van de huidige situatie is in de bijlage Inrichtingsplan / Beeldkwaliteitsplan goed beschreven en beknopt samengevat in het tussentijds-MER. De ruimtelijke keuzes en bijbehorend ruimtebeslag in het conventionele alternatief zijn echter niet duidelijk gemotiveerd.³ De Commissie adviseert in het definitieve MER te motiveren waarom:

- de parkeerplaatsen en LBG-station zijn gespiegeld;
- de materiaalopslag wordt verplaatst;
- de groenstrook en opgaande begroeiing aan de huidige westgrens niet kan worden ontzien.

De Commissie merkt verder op dat de schaal waarop landschap en cultuurhistorie worden beoordeeld niet absoluut, maar relatief is (verbetering, sterke verbetering). Daarmee wordt niet duidelijk hoeveel beter het wordt. In combinatie met het niet in absolute termen beschrijven van de referentiesituatie - hoe wordt de kwaliteit van het huidige (historische) landschap beoordeeld - maakt dit dat de ernst/omvang van de effecten niet eenduidig is vast te stellen.

³ Zie ook de reacties van belangengroepen.

De Commissie adviseert de schaal waarop wordt beoordeeld en de waardering van de referentiesituatie expliciet te maken.

Mede gezien de vele functies rondom de installatie wordt er (met recht) veel waarde gehecht aan een goede landschappelijke inpassing. In dat licht valt op dat de onderbouwing van de verschillen tussen de alternatieven voor wat betreft de inpassing niet duidelijk beschreven zijn.

De Commissie adviseert beter te onderbouwen hoe is gekomen tot de verschillen tussen de alternatieven wat betreft de inpassing en daarbij inzichtelijk te maken of daarmee de gehele bandbreedte aan mogelijkheden om te komen tot een optimale inpassing in beschouwing is genomen.

2.4 Milieugevolgen tijdens de aanlegfase

In het tussentijds-MER worden op pagina 153 de geluidbronnen tijdens de aanlegfase genoemd: heiwerkzaamheden, het vervaardigen van staalconstructies, de inzet van mobiele compressoren, etc. In het geluidrapport wordt niet ingegaan op de optredende geluidsniveaus ten gevolge van deze activiteiten tijdens de aanlegfase, die circa drie jaren gaat duren. Er is daarmee geen zicht op mogelijke geluidsoverlast en mitigerende maatregelen.

De Commissie adviseert de geluidemissie, mogelijke geluidsoverlast en mitigerende maatregelen tijdens de aanlegfase inzichtelijk te maken.

BIJLAGE 1: Projectgegevens tussentijdse toetsing MER

Initiatiefnemer: Waterschap Aa en Maas

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant

Besluit: Omgevingsvergunning en Watervergunning

Categorie Besluit m.e.r.: C15.1: Infiltratie of onttrekking van water, C18.6: Afvalwaterreiniging, D15.2: Infiltratie of onttrekking van water

Activiteit:

Waterschap Aa en Maas wil de Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) aan de Treurenburg 4 in 's-Hertogenbosch reviseren. Naast het verbeteren van het zuiveringsrendement wil het Waterschap zelf energie opwekken door de capaciteit van de slibvergisting uit te breiden en onderzoekt men de mogelijkheid van recreatie en educatie.

Bijzonderheden:

De Commissie beschouwt de volgende punten als noodzakelijke informatie die nog nader uitgewerkt moeten worden. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming in ieder geval onderstaande informatie moet worden toegevoegd aan het tussentijds-MER:

- een beter inzicht in de milieugevolgen van de energieopwekking door slibverwerking;
- een duidelijk overzicht welke (reductie van) milieugevolgen (ook onder de normstelling) mogelijk zijn en welke worden verwacht voor de aspecten geur, geluid en waterkwaliteit;
- een nadere toelichting op de inpassing van de installatie in de omgeving;
- een kwantificering van de milieugevolgen van de aanlegfase.

Procedurele gegevens:

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 21 februari 2011 t/m 4 april 2011

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 11 februari 2011

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 19 april 2011

aanvraag tussentijds toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 24 maart 2014

tussentijds toetsingsadvies uitgebracht: 22 mei 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. B.F.M. Beerlage (secretaris)

drs. D.J.F. Bel

drs. J.L.P.M. van der Pluijm

M.A.J. van der Tas (voorzitter)

ir. P.P.A. van Vugt

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- MER RWZI 's-Hertogenbosch hoofdrapport en bijlagen, Royal Haskoning, 12 februari 2014;
- MER RWZI 's-Hertogenbosch samenvatting, Royal Haskoning, 12 februari 2014;

De Commissie heeft kennis genomen van 3 reacties, die zij tot en met 6 mei 2014 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Tussentijds toetsingsadvies over het milieueffectrapport Renovatie RWZI Treurenburg te 's-Hertogenbosch

ISBN: 978-90-421-3945-9

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

